

Звіт ГО «Разом проти корупції» про громадський моніторинг виконання Державної антикорупційної програми (березень 2024)

Охорона здоров'я

Захід 2.7.1.7.1. Розроблення проекту закону щодо внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я, яким визначено:

- перелік заборонених форм взаємодії медичних працівників, закладів охорони здоров'я з суб'єктами господарювання, які здійснюють виробництво та/або реалізацію лікарських засобів, медичних виробів (виробів медичного призначення), допоміжних засобів реабілітації, їх представників (зокрема: заборона отримання медичними працівниками та закладами охорони здоров'я з метою просування зразків лікарських засобів, медичних виробів, сувенірної та брендваної продукції фармацевтичних компаній; заборона запровадження програм лояльності для лікарів з боку фармацевтичних компаній);
- етичні засади, яких необхідно дотримуватися медичним працівникам під час призначення пацієнтам лікарських засобів, медичних виробів;
- що за порушення обмежень щодо форм взаємодії медичних працівників з суб'єктами господарювання, які здійснюють виробництво та/або реалізацію лікарських засобів, медичних виробів (виробів медичного призначення), допоміжних засобів реабілітації, медичні працівники несуть дисциплінарну та адміністративну відповідальність (за статтею 44-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення).

Строки заходу	Прогрес заходу	Статус заходу	
01.03.2023 - 30.11.2023	35%	в процесі виконання	

▪ Успіхи

МОЗ розроблено законопроект «Про внесення змін до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо удосконалення обмежень для медичних, фармацевтичних працівників та фахівців з реабілітації під час здійснення ними професійної діяльності», зареєстрований у ВРУ за № 10293 від 27.11.2023 р. Законопроект передбачає розширення переліку професійних обов'язків медичних, фармацевтичних працівників та фахівців з реабілітації. Зміни, що пропонуються, є лише складовою досягнення результату щодо мінімізації незаконного впливу фармацевтичних компаній, їхніх представників на медичних, фармацевтичних працівників та фахівців з реабілітації з метою просування лікарських засобів/медичних виробів/допоміжних засобів реабілітації власного виробництва.

Звіт ГО «Разом проти корупції» про громадський моніторинг виконання Державної антикорупційної програми (березень 2024)

Охорона здоров'я

▪ Перешкоди та ризики

Законопроект містить фрагментарні спроби встановлення прозорої процедури взаємодії між фармацевтичними компаніями та медичними працівниками.

Проект акту не містить як таких етичних засад та чітких правил, яких необхідно дотримуватися медичним працівникам під час призначення пацієнтам лікарських засобів, медичних виробів та не встановлює юридичної відповідальності таких працівників за порушення обмежень щодо форм взаємодії медичних працівників з суб'єктами господарювання, які здійснюють виробництво та/або реалізацію лікарських засобів, медичних виробів (виробів медичного призначення), допоміжних засобів реабілітації.

Прийняття ВРУ законопроекту у розробленій редакції критично не змінить ситуації із випадками зловживань з боку медичних працівників на користь фармацевтичних компаній.

▪ Необхідні дії та рекомендації

Доопрацювати законопроект з урахуванням вимог до його змісту, визначених у заході 2.7.1.7.1. Зокрема, при зміні проекту необхідно: переглянути процедуру взаємодії як таку, встановити наявні корупційні ризики та прогалини й доповнити законопроект низкою додаткових дієвих антикорупційних запобіжників з метою визначення етичних засад, правил під час призначення лікарських засобів та встановлення відповідальності за порушення обмежень щодо форм взаємодії.

Залучити для доопрацювання законопроекту експертну спільноту та представників громадських організацій, які працюють у цій сфері.

Провести презентацію законопроекту та широке обговорення із залученням представників заінтересованих органів влади, експертних установ, неурядових організацій, міжнародних проєктів, оскільки законопроект є суспільно важливим.

Визначити засади, що сприятимуть розвитку лікарського самоврядування, яке має бути ефективним запобіжником дотримання етичних кодексів професії.